

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 23. prosinca 2020.
(OR. en)**

**2020/0363 (COD)
LEX 2049**

**PE-CONS 66/1/20
REV 1**

**UK 124
PREP-BXT 62
AVIATION 241
CODEC 1329**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O ZAJEDNIČKIM PRAVILIMA KOJIMA
SE OSIGURAVA OSNOVNA ZRAČNA POVEZANOST NAKON ISTEKA PRIJELAZNOG
RAZDOBLJA PREDVIĐENOG SPORAZUMOM O POVLAČENJU UJEDINJENE
KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE IZ EUROPSKE UNIJE I
EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU**

UREDBA (EU) 2020/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. prosinca 2020.

**o zajedničkim pravilima kojima se osigurava osnovna zračna povezanost nakon isteka
prijelaznog razdoblja predviđenog Sporazumom o povlačenju
Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije
i Europske zajednice za atomsku energiju**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 18. prosinca 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 22. prosinca 2020.

budući da:

- (1) Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju¹ („Sporazum o povlačenju”) Unija je sklopila Odlukom Vijeća (EU) 2020/135², a stupio je na snagu 1. veljače 2020. Prijelazno razdoblje predviđeno člankom 126. Sporazuma o povlačenju („prijelazno razdoblje”), tijekom kojeg se pravo Unije i dalje primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske (Ujedinjena Kraljevina) i u njoj u skladu s člankom 127. Sporazuma o povlačenju, istječe 31. prosinca 2020. Vijeće je 25. veljače 2020. donijelo Odluku (EU, Euratom) 2020/266³ kojom je odobreno otvaranje pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom o novom sporazumu o partnerstvu. Kako proizlazi iz pregovaračkih smjernica, odobrenje obuhvaća, među ostalim, elemente potrebne za sveobuhvatno rješenje odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom u području zrakoplovstva nakon isteka prijelaznog razdoblja. Međutim, nije sigurno hoće li sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine kojim će biti uređen njihov budući odnos u ovom području stupiti na snagu do isteka tog razdoblja.

¹ SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

² Odluka Vijeća (EU) 2020/135 od 30. siječnja 2020. o sklapanju Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 1.).

³ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/266 od 25. veljače 2020. o odobravanju otvaranja pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske o novom sporazumu o partnerstvu (SL L 58, 27.2.2020., str. 53.).

- (2) Uredbom (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹ utvrđuju se uvjeti za izdavanje operativne licencije Unije zračnim prijevoznicima i utvrđuje se sloboda pružanja usluga zračnog prijevoza unutar EU-a.
- (3) Na kraju prijelaznog razdoblja i ako se ne donesu posebne odredbe prestat će sva prava i obveze koji proizlaze iz prava Unije u pogledu pristupa tržištu kako je utvrđen Uredbom (EZ) br. 1008/2008, u mjeri u kojoj su povezani s odnosom između Ujedinjene Kraljevine i država članica Unije.
- (4) Stoga je potrebno uspostaviti privremeni skup mjera koje će prijevoznicima kojima je izdana licencija u Ujedinjenoj Kraljevini omogućiti obavljanje zračnog prijevoza između državnog područja Ujedinjene Kraljevine i državnih područja država članica Unije. Kako bi se osigurala odgovarajuća ravnoteža između Ujedinjene Kraljevine i država članica, prava koja se tako dodjeljuju trebala bi biti uvjetovana time da Ujedinjena Kraljevina dodijeli istovjetna prava zračnim prijevoznicima kojima je izdana licencija u Uniji i podlijevati određenim uvjetima kojima se osigurava pošteno tržišno natjecanje.

¹ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

- (5) Kriza koja je proizašla iz pandemije bolesti COVID-19 predstavlja znatan logistički izazov za države članice, osobito u pogledu sposobnosti prijevoza značajnih količina lijekova, cjepiva i medicinske opreme u treće zemlje i iz trećih zemalja u kratkom roku i pod osobito zahtjevnim uvjetima skladištenja i logistike. Potrebno je osigurati dostupnost dostatnog kapaciteta zračnog prijevoza te se državama članicama za tu svrhu omogućuje dodatna iznimna fleksibilnost, uključujući mogućnost oslanjanja na zrakoplove treće zemlje. Trebali bi se odobriti dodatni elementi prava prometovanja u okviru pete slobode u pogledu tereta, koji su strogo ograničeni na obavljanje takvih operacija na *ad hoc* osnovi, kako bi se u takvim iznimnim okolnostima mogli upotrijebiti zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine. Države članice trebale bi također moći odobriti dodatna prava za pružanje usluga hitnog zračnog medicinskog prijevoza.
- (6) Kako bi se odrazio njezin privremeni karakter, ova bi se Uredba trebala primjenjivati do 30. lipnja 2021., ili do stupanja na snagu ili, ako je tako određeno, privremene primjene budućeg sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom kojim se obuhvaća pružanje usluga zračnog prijevoza, a kojem je Unija stranka te koji Komisija u pregovorima dogovori u skladu s člankom 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ovisno o tome što nastupi ranije.
- (7) Kako bi se održale obostrano korisne razine povezanosti, trebalo bi predvidjeti određene zajedničke komercijalne ugovore za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i za zračne prijevoznike Unije, u skladu s načelom reciprociteta.

- (8) S obzirom na iznimne i jedinstvene okolnosti zbog kojih je potrebno donošenje ove Uredbe i u skladu s Ugovorima, primjereno je da Unija privremeno izvršava odgovarajuću podijeljenu nadležnost koja joj je dodijeljena Ugovorima. Međutim, bilo kakav učinak ove Uredbe na podjelu nadležnosti između Unije i država članica trebao bi biti strogo vremenski ograničen. Stoga bi Unija trebala izvršavati nadležnost samo tijekom razdoblja primjene ove Uredbe. U skladu s time Unija će prestati izvršavati podijeljenu nadležnost čim se ova Uredba prestane primjenjivati. U skladu s člankom 2. stavkom 2. UFEU-a države članice stoga će od tog trenutka biti u istom položaju u odnosu na izvršavanje svojih nadležnosti u kojem bi bile da ova Uredba nije donesena. Nadalje, podsjeća se da, kako je navedeno u Protokolu br. 25 o izvršavanju podijeljene nadležnosti, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u, opseg izvršavanja nadležnosti Unije u ovoj Uredbi obuhvaća samo one elemente koji su uređeni ovom Uredbom te ne obuhvaća čitavo područje. Nadležnosti Unije i država članica u pogledu sklapanja međunarodnih sporazuma u području zračnog prijevoza trebaju se utvrditi u skladu s Ugovorima i uzimajući u obzir odgovarajuće zakonodavstvo Unije, uključujući Odluku (EU, Euratom) 2020/266 o odobravanju otvaranja pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom.

- (9) Ovom se Uredbom države članice ne bi trebalo sprečavati u izdavanju odobrenja za obavljanje linijskog zračnog prijevoza od strane zračnih prijevoznika Unije koji ostvaruju prava koja im je dodijelila Ujedinjena Kraljevina, slično situacijama do kojih dolazi u okviru međunarodnih sporazuma. U pogledu tih odobrenja, države članice ne bi trebale diskriminirati jedne zračne prijevoznike Unije u odnosu na druge zračne prijevoznike Unije.
- (10) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu donošenja mjera kojima bi se zajamčila dostatna razina reciprociteta između prava koja Ujedinjena Kraljevina i Unija jednostrano dodjeljuju zračnim prijevoznicima druge strane te osiguralo da se zračni prijevoznici Unije mogu pod pravednim uvjetima natjecati sa zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine u pružanju usluga zračnog prijevoza. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹. S obzirom na njihov mogući učinak na zračnu povezanost država članica, za donošenje tih mjera trebao bi se primjenjivati postupak ispitivanja. Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju kada, u opravdanim slučajevima, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi. Takvi opravdani slučajevi mogu se odnositi na one u kojima Ujedinjena Kraljevina ne dodjeljuje istovjetna prava zračnim prijevoznicima Unije i time uzrokuje očitu neravnotežu ili na one u kojima manje povoljni uvjeti tržišnog natjecanja od onih koje uživaju zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine u okviru pružanja usluga zračnog prijevoza obuhvaćenih ovom Uredbom ugrožavaju gospodarsku održivost zračnih prijevoznika Unije.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (11) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno utvrđivanje privremenih mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine u slučaju da se na kraju prijelaznog razdoblja ne postigne sporazum kojim se uređuje njihov budući odnos u području zračnog prijevoza, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (12) Uzimajući u obzir hitnost zbog isteka prijelaznog razdoblja, smatralo se primjernim predvidjeti iznimku od roka od osam tjedana iz članka 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (13) Gibraltar nije uključen u teritorijalno područje primjene ove Uredbe i svako upućivanje u njoj na Ujedinjenu Kraljevinu ne uključuje Gibraltar.
- (14) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje pravno stajalište Kraljevine Španjolske u pogledu suvereniteta nad područjem na kojem se nalazi zračna luka Gibraltara.

- (15) Odredbe ove Uredbe trebale bi hitno stupiti na snagu i trebale bi se primjenjivati, u načelu, od dana koji slijedi nakon isteka prijelaznog razdoblja, osim ako do tog datuma stupi na snagu ili se, ovisno o slučaju, počne privremeno primjenjivati sporazum kojim se uređuje budući odnos Unije i Ujedinjene Kraljevine u području zračnog prijevoza. Međutim, kako bi se omogućilo da se potrebni administrativni postupci provedu što prije, određene odredbe trebale bi se primjenjivati od stupanja na snagu ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.
Područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuje privremeni skup mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine nakon isteka prijelaznog razdoblja predviđenog člankom 126. Sporazuma o povlačenju.

Članak 2.
Izvršavanje nadležnosti

1. Izvršavanje nadležnosti Unije na temelju ove Uredbe ograničava se na razdoblje primjene ove Uredbe kako je definirano u članku 15. stavku 4. Nakon isteka tog razdoblja Unija odmah prestaje izvršavati svoju nadležnost na temelju ove Uredbe, a države članice u istom su položaju u odnosu na izvršavanje svojih nadležnosti u skladu s člankom 2. stavkom 2. UFEU-a u kojem bi bile da ova Uredba nije donesena.
2. Izvršavanjem nadležnosti Unije na temelju ove Uredbe ne dovodi se u pitanje nadležnost država članica u pogledu prava prometovanja u okviru svih tekućih ili budućih pregovora o međunarodnim sporazumima o zračnom prijevozu, njihovih potpisivanja ili sklapanja, s bilo kojom drugom trećom zemljom te s Ujedinjenom Kraljevinom u odnosu na razdoblje nakon prestanka primjene ove Uredbe.

3. Izvršavanje nadležnosti Unije iz stavka 1. obuhvaća samo elemente koji su uređeni ovom Uredbom.
4. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje nadležnosti Unije i država članica u području zračnog prijevoza u pogledu elemenata koji nisu oni uređeni ovom Uredbom. Također se ne dovodi u pitanje Odluka (EU, Euratom) 2020/2660 odobravanju otvaranja pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom o novom sporazumu o partnerstvu.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zračni prijevoz” znači prijevoz putnika, prtljage, tereta i pošte, odvojeno ili zajedno, koji se obavlja zrakoplovom i koji je ponuđen javnosti uz naknadu ili za najam, uključujući usluge linijskog i povremenog zračnog prijevoza;
2. „međunarodni zračni prijevoz” znači zračni prijevoz koji prolazi zračnim prostorom preko državnog područja više od jedne države;
3. „zračni prijevoznik Unije” znači zračni prijevoznik s važećom operativnom licencijom koju je izdalo nadležno tijelo za izdavanje licencija u skladu s poglavljem II. Uredbe (EZ) br. 1008/2008;

4. „zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine” znači zračni prijevoznik:
- (a) čije je glavno mjesto poslovanja u Ujedinjenoj Kraljevini; i
 - (b) koji ispunjava jedan od dvaju sljedećih uvjeta:
 - i. da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu Ujedinjene Kraljevine i/ili državljana Ujedinjene Kraljevine i da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća; ili
 - ii. da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu država članica Unije i/ili državljana država članica Unije i/ili drugih država članica Europskoga gospodarskog prostora i/ili državljana tih država, u bilo kojoj kombinaciji, samostalno ili zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili državljanima Ujedinjene Kraljevine te da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća;
 - (c) koji je, u slučaju iz točke (b) podtočke ii., na dan koji prethodi prvom danu primjene ove Uredbe iz članka 15. stavka 2. prvog podstavka imao valjanu operativnu licenciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008;

5. „stvarna kontrola” znači odnos koji je uspostavljen pravima, ugovorima ili drugim sredstvima koji, pojedinačno ili skupno, uzimajući u obzir uključene činjenice ili pravne okolnosti, daju mogućnost izravnog ili neizravnog odlučujućeg utjecaja na poduzetnika, a naročito:
- (a) pravom na uporabu cjelokupne imovine ili dijela imovine poduzetnika;
 - (b) pravima ili ugovorima kojima se prenosi odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela nekog poduzetnika ili se na drugi način prenosi odlučujući utjecaj na vođenje poslovanja poduzetnika;
6. „pravo tržišnog natjecanja” znači pravo kojim se uređuju sljedeći postupci, ako oni mogu imati utjecaj na usluge zračnog prijevoza:
- (a) postupci koji uključuju:
 - i. sporazume između zračnih prijevoznika, odluke udruženja zračnih prijevoznika i usklađene prakse koje kao svoj cilj ili učinak imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;
 - ii. zlouporabu vladajućeg položaja jednog zračnog prijevoznika ili više njih;
 - iii. mjere koje je Ujedinjena Kraljevina poduzela ili zadržala na snazi za javna poduzeća i poduzeća kojima Ujedinjena Kraljevina dodjeljuje posebna ili isključiva prava i koje su protivne podtočkama i. ili ii.;

- (b) koncentracije među zračnim prijevoznicima kojima se znatno ometa djelotvorno tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja;

7. „subvencija” znači svaki financijski doprinos koji zračnom prijevozniku ili zračnoj luci dodjeljuje vlada ili bilo koje drugo javno tijelo na bilo kojoj razini, te mu time dodjeljuje povlasticu, uključujući:

- (a) izravan prijenos sredstava kao što su bespovratna sredstva, zajmovi ili povećanje vlastitog kapitala, potencijalni izravni prijenos sredstava na poduzeće ili preuzimanje obveza poduzeća, kao što su jamstva za zajmove, dokapitalizacija, vlasništvo, zaštita od stečaja ili osiguranje;
- (b) odricanje od ili nenaplatu inače dospjelih prihoda;
- (c) davanje robe ili pružanje usluga, osim opće infrastrukture, ili kupovinu robe ili usluga;
- (d) uplaćivanje sredstava u mehanizme za financiranje ili ovlašćivanje privatnog tijela ili davanje naloga privatnom tijelu za izvršavanje najmanje jedne od funkcija navedenih u točkama (a), (b) i (c), koje bi inače izvršavale vlada ili drugo javno tijelo, i koja se, u praksi ni u kojem smislu ne razlikuje od uobičajenih praksi vlade;

Smatra se da financijskim doprinosom koji je izvršila vlada ili drugo javno tijelo nije dodijeljena povlastica ako bi privatni tržišni operater koji je isključivo vođen mogućnošću ostvarivanja dobiti, u istoj situaciji kao i predmetno javno tijelo, izvršio isti financijski doprinos;

8. „neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje” znači tijelo koje je nadležno za primjenu i provedbu prava tržišnog natjecanja kao i nadzor subvencija, i ispunjava sljedeće uvjete:
- (a) tijelo je operativno neovisno i ima na raspolaganju sva primjerena sredstva potrebna za izvršavanje svojih zadaća;
 - (b) u obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti tijelo ima potrebna jamstva neovisnosti o političkim ili drugim vanjskim utjecajima i djeluje nepristrano; i
 - (c) odluke tijela podliježu sudskoj reviziji;
9. „diskriminacija” znači razlikovanje bilo koje vrste bez objektivnog opravdanja u pogledu nabave robe ili usluga, uključujući javne usluge, za obavljanje zračnog prijevoza, ili u pogledu načina postupanja javnih tijela nadležnih za takve usluge;

10. „linijski zračni prijevoz” znači niz letova sa sljedećim svojstvima:
- (a) javnost može pojedinačno na svakom letu kupiti putnička mjesta i/ili ima mogućnost prijevoza tereta i/ili pošte (izravno od zračnog prijevoznika ili putem njegovih ovlaštenih zastupnika);
 - (b) odvija se tako da se njime pružaju usluge prijevoza između dvije iste zračne luke ili više njih:
 - i. prema objavljenom redu letenja; ili
 - ii. letovima koji su toliko redoviti ili učestali da čine prepoznatljiv sustavni niz letova;
11. „povremeni zračni prijevoz” znači komercijalna usluga zračnog prijevoza koja nije linijski zračni prijevoz;
12. „područje Unije” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more država članica na koje se primjenjuju UEU i UFEU pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima i zračni prostor iznad njih;
13. „državno područje Ujedinjene Kraljevine” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more Ujedinjene Kraljevine i zračni prostor iznad njih;
14. „Čikaška konvencija” znači Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisana u Chicagu 7. prosinca 1944.

Članak 4.
Prava prometovanja

1. Zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine mogu, pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi:
 - (a) letjeti preko područja Unije bez slijetanja;
 - (b) zaustavljati se na području Unije u neprometne svrhe, u smislu Čikaške konvencije;
 - (c) obavljati linijski i povremeni međunarodni zračni prijevoz putnika, kombinirani prijevoz putnika i tereta te prijevoz isključivo tereta između bilo kojih dviju točaka od kojih se jedna nalazi na državnom području Ujedinjene Kraljevine, a druga na području Unije.
2. Države članice ne smiju dogovarati niti sklapati bilo kakve bilateralne sporazume ili dogovore s Ujedinjenom Kraljevinom o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe u razdoblju tijekom kojeg se primjenjuje ova Uredba. U odnosu na to razdoblje, one ni na koji drugi način ne smiju dodijeliti zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine nikakva druga prava u pogledu zračnog prijevoza osim onih koja su im dodijeljena ovom Uredbom.

3. Neovisno o stavku 2., države članice mogu na od hoc osnovi i u skladu sa svojim nacionalnim pravom odobriti pružanje sljedećih usluga na svojem državnom području od strane zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine:
- (a) usluga hitnog zračnog medicinskog prijevoza;
 - (b) usluga povremenog zračnog prijevoza isključivo tereta između točaka na svom državnom području i točaka u trećoj zemlji kao dio usluge s polazištem ili odredištem u Ujedinjenoj Kraljevini u mjeri u kojoj je potrebno radi prijevoza medicinske opreme, cjepiva i lijekova pod uvjetom da se ne radi o prikrivenom obliku linijskog zračnog prijevoza.

Članak 5.

Komercijalni ugovori

1. Usluge zračnog prijevoza u skladu s člankom 4. mogu se pružati na temelju ugovora o zakupu prostora ili ugovora o letovima sa skupnom oznakom, kako slijedi:
- (a) zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može biti marketinški prijevoznik na letovima operativnog zračnog prijevoznika koji je zračni prijevoznik Unije ili zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine, ili pak bilo kojeg zračnog prijevoznika treće zemlje koji, u skladu s pravom Unije ili, ako je primjenjivo, u skladu s pravom predmetne države članice ili predmetnih država članica, uživa potrebna prava prometovanja te pravo da njegovi prijevoznici ostvaruju ta prava na temelju predmetnog ugovora;

(b) zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može biti operativni prijevoznik na letovima na kojima je marketinški prijevoznik bilo koji zračni prijevoznik Unije ili zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine, ili pak bilo koji marketinški prijevoznik treće zemlje koji, u skladu s pravom Unije ili, ako je primjenjivo, u skladu s pravom predmetne države članice ili predmetnih država članica, uživa potrebna prava na određenoj ruti te pravo da njegovi prijevoznici ostvaruju ta prava na temelju predmetnog ugovora.

2. Prava dodijeljena zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavkom 1. ni u kojem se slučaju ne smiju tumačiti na način da se njima zračnim prijevoznicima trećih zemalja prenose bilo kakva prava osim onih koje uživaju u okviru prava Unije ili prava predmetne države članice ili predmetnih država članica.
3. Primjenom ugovora o zakupu prostora ili ugovora o letovima sa skupnom oznakom, neovisno o tome je li riječ o operativnom prijevozniku ili marketinškom prijevozniku, ne smije dovesti do toga da prijevoznik Ujedinjene Kraljevine ostvaruje prava koja nisu predviđena u članku 4. stavku 1.

Međutim, prvi podstavak ovog stavka neće se primjenjivati na način kojim bi prijevoznike iz Ujedinjene Kraljevine spriječio da pružaju usluge zračnog prijevoza između bilo kojih dviju točaka od kojih se jedna nalazi na području Unije, a druga se nalazi u trećoj zemlji, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine djeluje kao marketinški prijevozniku okviru ugovora o zakupu prostora ili ugovora o letovima sa skupnom oznakom s operativnim prijevoznikom koji, u skladu s pravom Unije ili pravom predmetne države članice ili predmetnih država članica, uživa potrebna prava prometovanja te pravo ostvarivanja tih prava na temelju predmetnog ugovora;
- (b) predmetna usluga zračnog prijevoza dio je prijevoza koji taj prijevoznik Ujedinjene Kraljevine obavlja između točke na državnom području Ujedinjene Kraljevine i relevantne točke na državnom području predmetne treće zemlje.

- 4. Predmetne države članice zahtijevaju da ugovore iz ovog članka odobre njihova nadležna tijela radi provjere usklađenosti s uvjetima utvrđenima u ovom članku i s primjenjivim zahtjevima u pravu Unije i nacionalnom pravu, posebice u pogledu sigurnosti i zaštite.

Članak 6.
Zakup zrakoplova

1. Pri ostvarivanju prava predviđenih u članku 4. stavku 1. zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine može obavljati zračni prijevoz služeći se vlastitim zrakoplovom, kao i u svim sljedećim slučajevima:
 - (a) koristeći zrakoplov zakupljen bez posade od bilo kojeg zakupodavca;
 - (b) koristeći zrakoplov zakupljen zajedno s posadom od bilo kojeg drugog zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine;
 - (c) koristeći zrakoplov zakupljen zajedno s posadom od zračnih prijevoznika iz bilo koje zemlje koja nije Ujedinjena Kraljevina, pod uvjetom da je zakup opravdan na temelju iznimnih potreba, potreba u pogledu sezonskih kapaciteta ili operativnih poteškoća zakupoprimaca i da zakup ne traje dulje nego što je strogo potrebno za ispunjavanje tih potreba ili prevladavanje tih poteškoća.
2. Predmetne države članice zahtijevaju da ugovore iz stavka 1. odobre njihova nadležna tijela radi provjere usklađenosti s uvjetima utvrđenima u tom stavku i s primjenjivim zahtjevima u pravu Unije i nacionalnom pravu, posebice u pogledu sigurnosti i zaštite.

Članak 7.
Istovjetnost prava

1. Komisija prati prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije i uvjete za njihovo ostvarivanje.
2. Ako Komisija utvrdi da prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije nisu *de iure* ili *de facto* istovjetna onima koja su dodijeljena zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine na temelju ove Uredbe, ili da ta prava nisu jednako dostupna svim prijevoznicima Unije, ona bez odgode i radi ponovne uspostave istovjetnosti donosi provedbene akte radi:
 - (a) uspostavljanja granica dopuštenog kapaciteta pri obavljanju linijskog zračnog prijevoza za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i zahtijevanja od država članica da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine;
 - (b) zahtijevanja od država članica da odbiju, privremeno oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja; ili
 - (c) uvođenja financijskih pristojbi ili operativnih ograničenja.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14. stavka 2. Oni se donose u skladu s hitnim postupkom iz članka 14. stavka 3. ako je to, u propisno opravdanim slučajevima ozbiljnog nedostatka istovjetnosti za potrebe ovog stavka, nužno zbog krajnje hitnih razloga.

Članak 8.

Pošteno tržišno natjecanje

1. Komisija prati uvjete pod kojima se zračni prijevoznici Unije i zračne luke u Uniji natječu sa zračnim prijevoznicima Ujedinjene Kraljevine i zračnim lukama u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu obavljanja zračnog prijevoza obuhvaćenog ovom Uredbom.
2. Ako utvrdi da su, kao posljedica bilo koje od situacija iz stavka 3., ti uvjeti znatno manje povoljni od onih koji vrijede za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine, Komisija bez odgode i kako bi ispravila tu situaciju donosi provedbene akte radi:
 - (a) uspostavljanja granica dopuštenog kapaciteta pri obavljanju linijskog zračnog prijevoza za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine i zahtijevanja od država članica da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja za zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine;
 - (b) zahtijevanja od država članica da odbiju, privremeno oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja za određene ili sve zračne prijevoznike Ujedinjene Kraljevine; ili

- (c) uvođenja financijskih pristojbi ili operativnih ograničenja.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14. stavka 2.

Oni se donose u skladu s hitnim postupkom iz članka 14. stavka 3. ako je to, u propisno opravdanim slučajevima postojanja prijetnje ekonomskoj održivosti jedne ili više operacija zračnih prijevoznika Unije, nužno zbog krajnje hitnih razloga.

- 3. Provedbeni akti iz stavka 2. donose se, pod uvjetima utvrđenima u tom stavku, kako bi se ispravile sljedeće situacije:

- (a) dodjeljivanje subvencija od strane Ujedinjene Kraljevine;
- (b) propust Ujedinjene Kraljevine da uspostavi ili djelotvorno primjenjuje pravo tržišnog natjecanja;
- (c) propust Ujedinjene Kraljevine da osnuje ili ima neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje;

(d) primjena standarda od strane Ujedinjene Kraljevine u području zaštite radnika, sigurnosti, zaštite, zaštite okoliša ili prava putnika koji su niži od onih propisanih pravom Unije ili, u ako ne postoje relevantne odredaba prava Unije, niži od onih koje primjenjuju sve države članice ili, u svakom slučaju, niži od relevantnih međunarodnih standarda;

(e) bilo koji oblik diskriminacije zračnih prijevoznika Unije.

4. Za potrebe stavka 1., Komisija može zatražiti informacije od nadležnih tijela Ujedinjene Kraljevine, zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili zračnih luka Ujedinjene Kraljevine. Ako nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine, zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine ili zračna luka Ujedinjene Kraljevine ne dostave tražene informacije u razumnom roku koji je odredila Komisija, ili dostave nepotpune informacije, Komisija može postupiti u skladu sa stavkom 2.

5. Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća¹ ne primjenjuje se na pitanja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe.

¹ Uredba (EU) 2019/712 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zaštiti tržišnog natjecanja u zračnom prijevozu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 868/2004 (SL L 123, 10.5.2019., str. 4.).

Članak 9.
Operativno odobrenje

1. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo u području sigurnosti zračnog prometa, zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine, kako bi ostvarili prava koja im se dodjeljuju u članku 4., moraju pribaviti operativno odobrenje od svake države članice u kojoj žele obavljati zračni prijevoz.
2. Nakon primitka zahtjeva za izdavanje operativnog odobrenja od zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine, dotična država članica bez nepotrebnog odgađanja izdaje odgovarajuće operativno odobrenje pod uvjetom:
 - (a) da zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine koji podnosi zahtjev ima valjanu operativnu licenciju izdanu u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine; i
 - (b) da Ujedinjena Kraljevina provodi i redovno održava učinkovitu regulatornu kontrolu zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine, da je jasno naznačeno nadležno tijelo i da zračni prijevoznik Ujedinjene Kraljevine posjeduje svjedodžbu o sposobnosti koju je izdalo navedeno tijelo.

3. Ne dovodeći u pitanje potrebu da se omogući dovoljno vremena za provedbu potrebnih procjena, zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine imaju pravo podnijeti zahtjeve za izdavanje operativnog odobrenja od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Države članice ovlaštene su odobriti te zahtjeve od tog dana pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za takvo odobrenje. Međutim, sva tako dodijeljena odobrenja počinju proizvoditi učinke najranije prvog dana primjene ove Uredbe, kako je navedeno u članku 15. stavku 2. prvom podstavku.

Članak 10.

Operativni planovi, programi i redovi letenja

1. Zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine podnose operativne planove, programe i redove letenja za usluge zračnog prijevoza na odobrenje nadležnim tijelima svake dotične države članice. Ti se dokumenti podnose najmanje 30 dana prije početka obavljanja operacija. Dokumenti koji se odnose na pružanje usluga zračnog prijevoza koje se trebaju obavljati u siječnju 2021. podnose se što je ranije moguće prije početka operacija.
2. Podložno članku 9., operativni planovi, programi i redovi letenja za sezonu IATA-e koja je u tijeku prvog dana primjene ove Uredbe, kako je navedeno u članku 14. stavku 2. prvom podstavku, i takvi dokumenti za prvu sljedeću sezonu mogu se podnijeti i odobriti prije tog datuma.

3. Ovom se Uredbom države članice ne sprečavaju u izdavanju odobrenja za obavljanje linijskog zračnog prijevoza od strane prijevoznika Unije koji ostvaruju prava koja im je dodijelila Ujedinjena Kraljevina. U pogledu tih odobrenja, države članice ne diskriminiraju jedne prijevoznike Unije u odnosu na druge prijevoznike Unije.

Članak 11.

Odbijanje, ukidanje, privremeno oduzimanje i ograničenje odobrenja

1. Države članice odbijaju ili, ovisno o slučaju, ukidaju ili privremeno oduzimaju operativno odobrenje zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ako:
 - (a) zračni prijevoznik ne ispunjava uvjete za dodjelu statusa zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovom Uredbom; ili
 - (b) nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 9. stavku 2.
2. Države članice odbijaju, ukidaju, privremeno oduzimaju, ograničavaju ili uvode uvjete za operativno odobrenje zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili uvode uvjete za obavljanje njegovih operacija ako:
 - (a) ne poštuju se primjenjivi zahtjevi povezani sa sigurnošću i zaštitom;
 - (b) ne poštuju se primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak zrakoplova koji obavlja zračni prijevoz na državno područje dotične države članice, njegovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega;

- (c) ne poštuju se primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak putnika, posade, prtljage i/ili pošte u zrakoplovu na državno područje dotične države članice, njihovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega (uključujući propise koji se odnose na ulazak, odobravanje, useljenje, putovnice, carinsku kontrolu i karantenu ili, u slučaju pošte, poštanske propise).
3. Države članice odbijaju, ukidaju, privremeno oduzimaju, ograničavaju ili uvode uvjete za operativna odobrenja zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili uvode uvjete za obavljanje njihovih operacija ako to od njih zatraži Komisija u skladu s člankom 7. ili člankom 8.
4. Države članice bez nepotrebnog odgađanja obavješćuju Komisiju i druge države članice o svim odlukama o odbijanju ili ukidanju operativnog odobrenja zračnog prijevoznika Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 1. i 2.

Članak 12.
Svjedodžbe i licencije

Svjedodžbe o plovidbenosti, svjedodžbe o sposobnosti i licencije koje je izdala ili potvrdila Ujedinjena Kraljevina, a koje su još uvijek na snazi, države članice priznaju kao valjane u svrhu obavljanja zračnog prijevoza zračnih prijevoznika Ujedinjene Kraljevine na temelju ove Uredbe, pod uvjetom da su takve svjedodžbe ili licencije izdane ili potvrđene najmanje na temelju odgovarajućih međunarodnih standarda uspostavljenih u okviru Čikaške konvencije te u skladu s njima.

Članak 13.
Savjetovanje i suradnja

1. Kako bi se osigurala provedba ove Uredbe, nadležna tijela država članica savjetuju se i, prema potrebi, surađuju s nadležnim tijelima Ujedinjene Kraljevine.
2. Države članice, na zahtjev, bez nepotrebnog odgađanja Komisiji dostavljaju sve informacije dobivene u skladu sa stavkom 1. ovog članka ili bilo koje druge informacije relevantne za provedbu članka 7. i 8.

Članak 14.
Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor osnovan Uredbom (EZ) br. 1008/2008. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 15.
Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od sljedećeg dana od dana prestanka primjene prava Unije na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj u skladu s člancima 126. i 127. Sporazuma o povlačenju.

Međutim, članak 9. stavak 3. i članak 10. stavak 2. primjenjuju se od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje ako do datuma iz stavka 2. prvog podstavka na snagu stupi ili se, ovisno o slučaju, počne privremeno primjenjivati sveobuhvatni sporazum s Ujedinjenom Kraljevinom kojim se uređuje obavljanje zračnog prijevoza, a kojem je Unija stranka.
4. Ova se Uredba prestaje primjenjivati na raniji od sljedećih datuma:
 - (a) 30. lipnja 2021.;
 - (b) datum stupanja na snagu sporazuma kako je navedeno u stavku 3. ili, ovisno o slučaju, datum od kojeg se sporazum privremeno primjenjuje.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik